

## เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตาก ต.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ เวลาประพาศปฏิบัติพระเป็นผู้ประเสริฐ วันธรรมดาเป็นวันของโยม วันธรรมดาของเรา วันพระต้องหาหลักของใจ ผู้ประเสริฐต้องเอาใจของตัวเองเอาไว้ได้ ถ้าตนเองไม่เบียดเบียนตนเองนะ ทุกคนเบียดเบียนตัวเองนะ เวลามันทุกข์มันร้อน มันเบียดเบียนตัวเอง ว้าเหว เสรีแห่งหาย แต่เวลาครูบาอาจารย์อยู่ในป่า นักปราชญ์อยู่ในป่าในเขา เราว่าอยู่ในเมือง คนที่อยู่ในเมืองคนที่อยู่ในสังคมที่เจริญแล้วพวกนั้นเป็นผู้ที่มีปัญญา ผู้ที่มีปัญญานั้นคือปัญญาของโลกเขา เรื่องของวิชาการต่างๆ เราคิดค้นคว้าขึ้นมา เวลามันตกยุคไปแล้วมันก็หมด ยกไว้วันแต่แพ้นั้นนะ แพ้นั้นเป็นกาลสมัย มันหมดยุคไป ครั้งหนึ่งเดียวมันก็กลับฟื้นขึ้นมาอีก มันเป็นเรื่องที่เป็นอนิจจัง นี่เรื่องของโลกเป็นภาวะแบบนั้น

แต่เราอยู่ในป่าในเขา ถ้ามันเบียดเบียนตัวเองที่ไหน มันก็เบียดเบียนตัวเองนะ อยู่ในเมืองมันก็เบียดเบียนตัวเอง แต่มันคิดว่ามันมีที่พึ่งที่อาศัย คือว่าสังคมมันช่วยเหลือกันได้ แต่ถ้าเราอยู่ในป่าคนเดียว เวลาเรตกทุกข์ได้ยาก อยู่คนเดียวมันจะว้าเหว มันจะเป็นไป แต่ผู้ที่ดำรงชีวิตในป่า นายพรานล่าสัตว์เขาดำรงชีวิตในป่าของเขา เขาใช้สิ่งที่ในป่านั้นหาอาหารเขากินได้ แต่เราถ้าเป็นคนเมืองไปอยู่ในป่า เราจะดำรงชีวิตไม่ได้เลย การดำรงชีวิตในป่าผู้ที่เขามีความชำนาญอย่างชาวเขาต่างๆ เขาก็ดำรงชีวิตของเขา ดูอย่างชาวนาสิ ผู้ที่ทำงานเขามีความชำนาญของเขา เราเป็นนักวิชาการ แต่เราก็มีความชำนาญเหมือนเขา แต่เราสู้วิชาการดีกว่าเขา นี่คือนิพพานทางโลก

แต่ถ้าเป็นการประพาศปฏิบัติ ต้องเรียนปริยัติก่อน เราเรียนปริยัติขึ้นมาเพื่อประพาศปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อปฏิบัติเพื่อให้ใจมันรู้แจ้ง ถ้าใจมันรู้แจ้ง นี่สภาวะอันนั้นมันกำจัดทุกข์ไปโดยปริยาย เวลาเราออกสังคมใหม่ เราเข้าสังคมไหนมันจะมีความเป็นใหม่อยู่ พระพุทธองค์ทรงตรัสเพราะเหตุนี้ เราควรตั้งมั่นไปเพื่อไม่ให้มันชินชากับ

สถานที่ ถ้ามั่นชินชา กับสถานที่มันจะนอนใจ ถ้าการนอนใจเราเองประมาณแล้ว ถ้าเราไม่  
นอนใจเราจะตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ถ้าเราตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา พระธุดงค์ก็ต้องธุดงค์ไป

สมัยพุทธกาล พระเวลาออกพรรษาแล้วถ้าไม่ธุดงค์ชาวบ้านเขาจะติเตียนเลยนะ  
ชาวบ้านเขาจะให้ออกพรรษาแล้วพระต้องเคลื่อนไป พระไม่ได้อยู่ประจำที่จะเวียนไป  
มันถึงมีวินัย เติงตั้งตั้งไว้ ถ้าพระธุดงค์มาเอาเตียงตั้งอันนั้นมาใช้ ถ้าเวลาธุดงค์ต่อไปไม่  
เอาเตียงตั้งขึ้นไปเก็บไว้ในที่ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ นี่ของของสงฆ์ เสือ หมอน มุ้ง เขาจะผูก  
ไว้ในกุฏิผูกไว้ตรงกลาง แล้วพระธุดงค์มาเอาสิ่งนั้นมาใช้เป็นของกลาง ของที่เป็น  
สาธารณะ วัด เห็นไหม สงฆ์จากจตุรทิศ ทิศไหนก็ได้ขอให้มาเถิด ผู้ที่อยู่ให้มีความสุข  
สบาย ผู้ที่ยังไม่มาขอให้มาเถิด ผู้ที่อยู่แล้วถึงเวลามั่นชินสถานที่แล้วมันต้องเปลี่ยนไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางวินัยไว้ขนาดนี้ละ ไม่ให้เราชินชา กับ  
สถานที่ต่างๆ ไม่ให้ชินชา กับสิ่งใด ให้เป็นผู้ไม่ประมาณ จนปัจฉิมโอวาท “ภิกษุทั้งหลาย  
เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาณเถิด” ความไม่ประมาณ ถ้าความประมาณชีวิต  
จะยาวไกลขนาดไหนมันก็สั้นมาก ถ้าชีวิตเราสั้น แม้แต่คืนหนึ่งวันหนึ่งองค์สมเด็จพระ  
สัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนิกพุทโธอยู่กับลมหายใจตลอดเวลา คนที่มีชีวิตอย่างนั้นดีกว่าคน  
ที่อยู่โดยประมาณ ๑๐๐ ปี หรือในชีวิตของเขา เขาอยู่ด้วยความประมาณ

วันนี้นั้นพระ เราต้องตั้งสติของเราขึ้นมา เราออกประพฤติปฏิบัติเพื่ออะไร เพื่อดู  
ใจของเรา ผู้ประเสริฐ พระคือผู้ประเสริฐ ใจของเราเป็นพระไหม นี่นางวิสาขาไม่ใช่เป็น  
พระ แต่ทำไมเรียกนางวิสาขาว่าเป็นพระโสดาบันถะ เพราะใจเป็นพระไง บวชแล้วเป็น  
สมมุติสงฆ์ ผู้ที่ถือศีลออกประพฤติปฏิบัติปฏิญาณตนว่าเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เป็น  
นักรบใจ ถ้านักรบ รบกับใคร รบกับคนอื่นรบได้ สงครามเวลารบกับคนอื่นเห็นไหม ใช้  
วิชาการใช้เสนาริการหัดคิดวางแผนเพื่อจะรบกับคนอื่น การรบกับคนอื่นเขาจะต้องว่ารู้  
เขารู้เราแล้วรบจะชนะ ถ้ารู้เราหรือรู้เขาอันใดอันหนึ่งการรบนั้นมันก็ยากขึ้นมา

แล้วเราละ เราจะรบกับเรา เรารู้เรา แต่เราไม่รู้เขาไหม? เราไม่รู้เรื่องกิเลสไหม? เราจะไม  
รู้เรื่องกิเลสเลย กิเลสมันขึ้นขึ้นหัวนะ คนจะมีความศึกษามากมายขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่  
กิเลสมันอยู่หลังการศึกษานั้น อยู่หลังความคตินั้น ถ้ามั่นอยู่หลังความคตินั้น มันก็ใช้คนที่  
มีความคิดมีการศึกษานั้นให้ทำตามอำนาจของกิเลส ถ้าคนมีการศึกษาแล้วเป็นคน

ที่มีศีลธรรมคนนั้นจะเป็นคนดีมาก การศึกษาของเขาเป็นนักปราชญ์จะช่วยประเทศชาติ จะช่วยสิ่งต่างๆ ได้ ถ้าเขามีการศึกษามากแล้วกิเลสของเขาก็มาก เขาจะบิดเบือน เวลา สัตว์มันกัดกันนะ มันกัดกันด้วยเล็บของมันด้วยเขี้ยวของมันเท่านั้น เวลาคนทำลายกัน นะ หลอกลวงเขียนหนังสือตัวเดียวยกประเทศให้กันได้เลยนะ ยึดเมืองทั้งเมืองให้ด้วยการ เขียนสัญญา ด้วยการทำต่างๆ ผู้ที่มีปัญญาเวลามันคดโกงมันทำได้ขนาดนั้น แล้วเรานี้ว่ามี กิเลส แล้วกิเลสมันควบคุมใจอยู่ที่การศึกษาจากภายนอก

การศึกษาจากของครูบาอาจารย์ ก็การศึกษาจากประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่ประเสริฐ เอาตนของตนไว้ในอำนาจของตน ถ้าจะเอาตนของตนไว้ในอำนาจของตน ความคิด ต่างๆ มันคิดออกไป สติควบคุมมันตลอดไป เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ต้องตั้งฐานขึ้นมา ก่อน สิ่งที่ตั้งฐานขึ้นมาต้องมีพื้นฐาน นี้นักกีฬาจะลงเล่น นี้นักกีฬาเวลาเขาตกคิ่วชั้นเขา ตกออกไปเลย เขาไม่มีโอกาสได้เล่น ถ้าเขาทำคะแนนของเขาขึ้นมาเขาได้โอกาสของเขา ทุกคนก็อยากเข้าไปหาโอกาสนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ทำสมาธิ เราไม่ปรับพื้นที่ของเรา เราจะเล่นกับอะไร เราไม่มีโอกาสหรอก ถ้าจิตยังไม่สงบ จิตเราไม่มีพื้นฐาน เราจะชนะกิเลสที่ไหน เวลา ธรรมมันเกิดในหัวใจนะ กับกิเลสมันเกิดในหัวใจ มันแย่งกันนั่งบนหัวใจนั้น ถ้ากิเลสมัน เกิดมันนั่งในหัวใจนั้น ความคิดนี้เป็นโลกียะทั้งหมด มันจะคิดขนาดไหนออกไปปัญญา ที่ว่าเรามีกันนะ อินเทอร์เน็ตมีความคิดมาก แล้วก็ยังบอกว่าถ้ายังมีโอกาสนับถือขนับถือ ศาสนาพุทธ เพราะอะไร? เพราะศาสนาพุทธมีหลักมีเหตุมีผล ความคิดของเขาคิดได้ ขนาดนั้น แต่เขาไม่สามารถชำระกิเลสได้

กาฬเทวิล ก่อนสมัยพุทธกาลเขาทำสมาธิของเขาได้ เขาระลึกชาติของเขาได้ แต่ เขาไม่มีโอกาสอันนี้ เขาทำสมาธิได้นี้เขามีพื้นฐานนะ แต่ปัญญานั้นยังไม่เกิด ปัญญา คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรมยังไม่มี มีสมาธิก็มี สมาธิกดไว้เฉยๆ เวลามันเสื่อมขึ้นมามันก็เสื่อมออกมา กาฬเทวิลถึงกับตั้งใจว่าองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดแล้ว ทั้งเสียใจว่าตัวเองต้องตายก่อนไง ถ้าตัวเองไม่ตาย ก่อนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้แล้วนี่ถึงจะสอนใครก่อนนะ สอน อาฬารดาบสก่อนเพราะสิ่งนี้เป็นครูบาอาจารย์ก่อน เสียตายมากตายไปแล้วเมื่อวานนี้ อุทกดาบสก็ตายไปแล้ว

สุดท้ายแล้วปัญจวัคคีย์ สอนปัญจวัคคีย์ก่อน เพราะปัญจวัคคีย์มีพื้นฐาน เพราะอุปัฏฐากมา ๖ ปีทำสมาธิสมาธิได้โดยซื่อเท็จจริงอยู่แล้ว นี่เวลาเทศน์ธรรมจักรขึ้นไปเป็นไปเลย เพราะอะไร? เพราะธรรมอันนี้เกิดขึ้น เพราะเวทีเขามีอยู่แล้ว กติกาการเล่นเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติขึ้นมา แล้วเล่นอย่างนี้ ให้ชนะอย่างนี้ รู้เขารู้เรา รู้กิเลสในใจของเรา แล้วก็มีพื้นฐาน รู้เราก็คือมีสมาธิ มีจิตของเรา จิตของเราเป็นผู้วิปัสสนา รู้เขารู้เราแล้วก็เอาตนของตนไว้ในอำนาจของตน นี่ถ้าวิปัสสนาไปมันจะปล่อยวางแบบนี้

นี่ผู้ประเสริฐๆ ตรงนี้ ประเสริฐในหัวใจของสัตว์โลก ประเสริฐในหัวใจที่รับรู้ธรรมอันนี้ใจ ผู้ที่ประเสริฐมีอำนาจวาสนา จักรพรรดิมหาจักรพรรดินาคไหน ที่ในประวัติศาสตร์ก็ต้องตายต้องเกิดนะ เวียนตายเวียนเกิดในสภาวะแบบนั้น เป็นจักรพรรดิเป็นคนสร้างอำนาจไว้แล้วก็ตายไป แล้วก็เกิดมาก็ใช้สิ่งที่ว่าตัวเองสะสมไว้อันนั้น นี่เวียนตายเวียนเกิดแม้แต่วัตถุยังอยู่โลกนี้ คนเกิดคนตายก็รอบแล้วก็มาใช้วัตถุสิ่งที่เราสร้างไว้เราสะสมไว้เราทำไว้ นี่เป็นผู้ที่มีบุญกุศลนะ แต่ถ้ามีบาปอกุศลมันไปเกิดในวัฏฏะ ไปเกิดในนรกในอบาย กว่าจะเกิดขึ้นมาโลกก็เป็นสภาวะแบบเปลี่ยนไปแล้ว

สมัยดึกดำบรรพ์โลกนี้สิ่งแวดล้อมจะดีมาก เป็นธรรมชาติทั้งหมดเลย แล้วคนเกิดขึ้นมาก็เป็นสภาวะแบบนี้ แล้วก็ทำกันไปอย่างนี้ เวลาเกิดโรคระบาด เกิดแผ่นดินไหวเกิดวาทภัยต่างๆ มันจะชำระโลกเปลี่ยนแปลงโลกสภาวะโลก มันเป็นอินไตย ถ้าเราสร้างบุญกุศลไว้เวลาโลกมันเจริญขึ้นมา เราจะเจอสภาวะแบบนั้น แล้วเราเจอครูบาอาจารย์ที่มาเปิดโลก สว่างนอกสว่างใน สว่างนอกคือครูบาอาจารย์เปิดธรรมเอาไว้ สว่างในถ้าใจเราสว่าง ถ้ามีดีทั้งนอกมีดีทั้งใน เราเกิดขึ้นมาศาสนาที่ไม่มี การประพฤติปฏิบัติ ภาพเทวิลขนาดเหาะเหินเดินฟ้าได้ ขนาดที่ว่าระลึกอดีตชาติได้ ยังต้องนั่งร้องไห้ชนะ แล้วของเราทำได้ขนาดนั้นไหม เรามีโอกาสอย่างนั้น เพราะอะไร? เพราะมรรคายังไม่เกิด

เรายึดกันว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาในการภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นมาจากหัวใจ ปัญญาอันนี้จะเกิดขึ้นมา เราก็คือเราภูมิใจเราเป็นชาวพุทธ แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติมันเป็นโลกียปัญญา เราก็คู้กันใจ เราก็อันนี้เป็นภาวนามยปัญญาเราเป็นชาวพุทธ เราคิด เราเป็นนักปราชญ์ เราได้เอียงจากปราชญ์จากลัทธิต่างๆ เราชนะเขาตลอด ชนะเขาเรามีเหตุผลชนะเขามันก็เป็นชนะคนอื่น มันไม่ชนะใจของเราได้เพราะมัน

ไม่เป็นภวานามขบัญญัติ มันไม่เป็นความเห็นจากภายใน มันไม่สามารถชำระกิเลสจากภายในของเราได้ มันเป็นการส่งออก เป็นการหาสิ่งที่เปรียบเทียบกับออกไปข้างนอก มันก็กันไป เรายังภูมิใจนะที่เราเป็นนักปราชญ์ เป็นนักปราชญ์ เป็นนักปราชญ์นั้นปราศจากใจ ปราศไม่มีเหตุมีผลใจ

แต่ถ้าเราเป็นนักปราชญ์ เราเข้าใจถึงตัวเราเอง เรามีรู้เขารู้เราแล้วชำระเข้ามาภายใน เราจะไม่ชินชากับสิ่งต่างๆ เลย สิ่งใดก็ไม่ชินชา เพราะเห็นสภาวะโลกนี้เป็นอนิจจัง โลกนี้เป็นมายา สิ่งที่เป็นมายาเรายึดเขาไม่ได้เลย อาศัยกันชั่วคราว สิ่งใดก็ชั่วคราว เราก็ชั่วคราว เขาก็ชั่วคราว ก็อาศัยกันไป มันก็แปรไปแปรปรวนไป สภาวะกรรมเป็นอย่างนี้ ถึงเกาะเกี่ยวกัน ถึงเกิดมาพบกันเกิดมาอาศัยกัน เราเกิดมาเห็นครูบาอาจารย์มันถึงว่ามีอำนาจวาสนา เพราะอำนาจวาสนา เห็นไหม ผู้ที่ชี้ออกทาง เราหลงป่านะ แล้วเราไปเจอนายพรานเขาเดินออกจากป่า เราเดินตามหลังเขาไป เขายังมีคุณกับเราเลย เพราะเราหลงป่า เราไม่รู้ทางนะ

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราทางสภาวะธรรม ธรรมที่ครูบาอาจารย์เทศน์ไว้เป็นคำรับตำรา นี่เป็นนายพรานที่พาเราออกจากป่า สิ่งนี้ก็มีอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานไปขนาดไหนก็แล้วแต่พระไตรปิฎกก็มีอยู่ แต่เราต้องเข้าใจตามพระไตรปิฎก เข้าใจตามความเป็นจริง เราจะประโยชน์กับเรา แต่เวลาเราปฏิบัติเนี่ยเราพยายามจะน้อมมาเป็นความเห็นของเราๆ กิเลสมันดึงไปแล้ว มันดึงไปตลอด มันถึงไม่เป็นผู้ประเสริฐ มันดูจากใจ ใจมันมีเดแล้วก็ดูจากข้างนอก แต่ถ้ามันเป็นความจริง ข้างนอกเขาก็เป็นของเขาอยู่แล้ว พระอาทิตย์ขึ้นตกขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าเราใช้ประโยชน์อันนั้น

มวดดอไม้ต้นไม้มันเจริญงอกงาม เพราะสิ่งนั้นเป็นประโยชน์ แล้วถ้าเราใช้ประโยชน์สิ่งที่มีมากกว่านั้นอีก เราใช้โซ่ล่าเชลล์ขึ้นมาเนี่ยเราก็เป็นประโยชน์ นี่คนที่ตาในสว่างมันจะเป็นประโยชน์กับเราขนาดนั้น สิ่งข้างนอกเป็นประโยชน์อยู่แล้วถ้าเราใช้เป็น ถ้าเราใช้ไม่เป็นเราจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย การเกิดการตายก็เหมือนกัน เกิดมาเป็นมนุษย์ ๑๐๐ ปี เราต้องตายไป เราจะใช้ประโยชน์ไหม ถ้าเราใช้ประโยชน์เราย้อนกลับเข้ามาภายในแล้วจะรู้เรา รู้เขา รู้เรา แล้วเอาตัวรอด เอวัง